

Српско археолошко друштво
Завод за заштиту споменика културе Ваљево

СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

XXXV СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

Ваљево, 24-26. мај 2012. године

Програм, извештаји и апстракти

Ваљево 2012

Приредили: Војислав Филиповић и Драгана Антоновић

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд

За издавача: Драгана Антоновић

Штампа: Ваљевопринт, Ваљево

Тираж: 150

рактеристичној форми и профилацији предмета, највероватније се ради о делу шлема који још М. Габричевић помиње у прегледном извештају са ископавања касноантичког и рановизантијског утврђења код Рткова. Упркос јакој корозији која је изгледа прикрила карактеристичне рубне перфорације за опшивање поставе, облик и димензије гвоздене плоче уклапају се у форме штитника за врат са касноримских шлемова Интерциса типа. Вратобрани сличног облика срећу се на налазима са епонимног локалитета али и других налазишта (Аугст, Кобленц). Појава шлемова композитне гвоздене калоте са истакнутим подужним гребеном у римском наоружању тетрархијског периода објашњавана је као резултат спреге разичитих утицаја – медитернске и источњачке оружарске вештине (Грчка, Персија, Сирија, Египат), традиционалног наоружања и техника ратовања подунавских ратничких народа (Сармати, Дачани) али превасходно економских (не)прилика које су утицале на промене у организацији римске оружарске делатности. Оснивањем специјализованих државних радионица за масовну израду наоружања (*fabricae armorum*), већ почетком IV века долази до постепеног усвајања нових техника и модела који су омогућавали брзу и економичну производњу гвоздених шлемова изразито практичне али солидне конструкције која се могла израђивати у великим серијама и прилагодити различитој употреби.

Софија Петковић, Археолошки институт, Београд

ДАВИДОВАЦ – ГРАДИШТЕ, ЗАШТИТНА АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА НА ДЕОНИЦИ АУТОПУТА Е-75, КОРИДОР 10 - ЈУЖНИ КРАК

Заштитна археолошка истраживања на локалитету Давидовац – Градиште обавио је Археолошки институт из Београда. Истраживања су обављена у зони експроприације, на траси новог аутопута Е 75 - коридор 10, југозападно од села Давидовац, на локацији Градиште. Дужина истраживане површине је била 1025 m, а ширина у просеку 35 – 50 m.

На брду, које се налази у северозападном делу локалитета откривена је касноантичка некропола из друге половине IV – прве половине V века. У потпуности је истражен део некрополе у зони експроприације, на површини од 700 m², при чему је откривено 67 гробова типа циста од тегула, организована у редовима, оријентације запад – исток.

У зони експроприације, на простору између југозападнoг краја села Давидовац (Ново насеље) и пута Врање – Бујановац, у четири паралелне

сонде, на површини од 500 m² истражен је део римске некрополе спаљених покојника типа Мала Копашница – Сасе. Ископано је 39 гробова, датованих у II - III век. На истом простору, североисточно од некрополе спаљених покојника, истражена је касноантичка грађевина, датована у IV век. Поред објекта откривене су занатске пећи и луксузни предмети, међу којима и рељефна оплата од кости изузетне уметничке вредности, са представом митолошке сцене уснуле Аријадне.

Југозападно од некрополе спаљених покојника, откривена је још једна касноантичка грађевина из истог периода (IV – почетак V века).

У подножју југозападне стране брда на коме се налазила касноантичка некропола истражени су остаци римског насеља из III века. На самој граници зоне експроприације откривене су две просторије римских терми – фригидаријум и тепидаријум.

Највеће изненађење заштитних археолошких истраживања у Давидовцу је откриће римског пута – *Via militaris*, широког 7, 70 m, испраћеног у дужини од преко 130 m, у правцу североисток – југозапад. Римски пут је паралелан са данашњим регионалним путем Врање – Бујановац и пружа се дуж трасе новог аутопута Е-75, с мањим скретањем ка северо-западу у односу на правац будућег аутопута.

Заштитним археолошким ископавањима локалитета Давидовац – Градиште на траси аутопута Е 75, у зони експроприације је истражена површина од 2540 m², при чему је дебљина културног слоја износила у просеку 1, 5 m. Констатовано је да се ово вишеслојно археолошко налазиште простира на великој површини атара села Давидовац, Карадник и Српска кућа.

Никола Радиновић, Београд

АНТИЧКА КЕРАМИКА СА ЛОКАЛИТЕТА ДАВИДОВАЦ-ГРАДИШТЕ КОД ВРАЊА

Током лета и јесени 2011. године, Археолошки Институт у Београду спровео је заштитна археолошка ископавања дела античког локалитета Давидовац – Градиште код Врања, који се налази на траси аутопута Е-75, сектор југ. Том приликом је, на простору јужно и северно од постојећег дела пута откривено неколико значајних археолошких зона из античког периода. Најпре, откривене су две некрополе, једна спаљених (кремираних), а друга инхумираних покојника. Поред некропола, констатовано је више грађевина профане намене од којих је једна, у југозападном делу локалитета, препозната као терме.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

902/904:005.745(497.11)“2012”
902/904:061.2(497.11)(062)

СРПСКО археолошко друштво. Скупштина и
годишњи скуп (35 ; 2012 ; Ваљево)

САД : Српско археолошко друштво : XXXV
Скупштина и годишњи скуп, Ваљево, 24-26.
мај 2012. године : програм, извештаји и
апстрактни / [приредили Војислав Филиповић и
Драгана Антоновић]. - Београд : Српско
археолошко друштво ; Ваљево : Завод за
заштиту споменика културе, 2012 (Ваљево :
Ваљевопринт). - 84 стр. ; 21 cm

Тираж 150. - Радови на срп. и енгл. језику.

ISBN 978-86-913229-3-9

а) Српско археолошко друштво (Београд).
Годишњи скуп (35 ; 2012 ; Ваљево)
COBISS.SR-ID 190914060